

Stand van zaken visserij IJsselmeer en Markermeer-IJmeer

Hieronder treft u de stand van zaken aan inzake de beroepsmatige visserij op zowel het IJsselmeer als het Markermeer-IJmeer.

IJsselmeer

Het IJsselmeer (boven de dijk Lelystad-Enkhuizen) is door de toenmalige Minister van LNV is aangewezen als een Natura 2000-gebied. Op basis hiervan is het IJsselmeer aangewezen als beschermingszone voor diverse dieren en 38 vogelsoorten. Hierbij zijn ten aanzien van het IJsselmeer zelf en voor de soorten waarvoor het gebied als beschermingszone is aangewezen, instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd.

Er is een vergunning nodig op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 voor activiteiten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitat van het gebied en de habitat van de aangewezen diersoorten kunnen verslechteren of;
- een significant verstorend effect kunnen hebben op de aangewezen soorten.

Vergunning GS Friesland voor het IJsselmeer

Door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland was een vergunning verleend voor de beroepsmatige visserij op het IJsselmeer. Deze vergunning liep tot 1 juli 2011. Nadat de provincie de beroepsvissers er op had gewezen dat hun vergunning afliep vroegen zij verlenging van de vergunning.

Op 1 juli 2011 nam de provincie Friesland een besluit op dit verzoek om verlenging. Daarin is ten aanzien van de spieringvisserij vermeld:

"Er is niet onderbouwd dat er voldoende voedsel voor visetende vogels overblijft als spieringvisserij in slechte jaren al bij bestanden van minder dan 15% beneden het limit reference point wordt toegestaan. Dat is nodig omdat de spieringstand onrustbarend daalt en negatieve effecten op de beschermde soorten als de Visdief worden gesignaleerd in wetenschappelijke studies".

Door dit gebrek aan informatie was verlenging van de vergunning niet mogelijk. Om te voorkomen dat er na 1 juli 2011 niet meer gevestigd worden werd er door de provincie Friesland een nieuwe vergunning verleend, met uitsluiting van de spieringvisserij. Op de hoorzitting bij de bezwarencommissie op 15-11-2011 heeft de provincie Friesland nog eens uitdrukkelijk bevestigd dat de intentie van de provincie was om een volledig verbod op te nemen in de vergunning ten aanzien van de spieringvisserij. Het feit dat in de vergunning toch een voorschrift was opgenomen over de spieringvisserij was een misslag die in het nieuwe besluit zal worden hersteld, gaf de vertegenwoordiger van de provincie Friesland aan.

Spieringvisserij IJsselmeer valt buiten de vergunning

De spieringvisserij maakt dus geen deel uit van de NB-wet vergunning voor het IJsselmeer en is dus ook geen onderwerp in de lopende procedure. De beroepsvissers kregen op 1 juli 2011 overigens de gelegenheid binnen 8 weken nadere informatie aan te leveren om aan te tonen dat de spieringvisserij mogelijk was zonder de voedselvoorziening voor de beschermde vogels in gevaar te brengen. Nadere informatie die aantoonde dat er bij het vissen op spiering voldoende voedsel overblijft voor de hier levende beschermde vogels, is echter uitgebleven. Om die reden heeft de provincie Friesland de beroepsvissers op

19 oktober 2011 per brief gemeld dat besloten is de "aanvraag voor de onderdelen spieringvisserij op het IJsselmeer (...) buiten behandeling te laten.

Verzoek om voorlopige voorziening

De huidige vergunning heeft een looptijd van één jaar en loopt tot 1 juli 2012. Het College van GS van Friesland moet nu een nieuw besluit nemen op basis van ons bezwaar en het advies van de bezwarencommissie. Tegen dat besluit staat beroep open bij de rechtbank. Echter.. tegen de tijd dat er een zitting bij de rechtbank plaatsvindt, is de vergunning al lang verstreken (deze loopt 1 juli 2012 af) en zal Sportvisserij Nederland om die reden niet ontvankelijk zijn. Om die reden en het spoedeisend belang om verdere mogelijke significante verstoring van de aangewezen vogelsoorten en aantasting van hun habitat te voorkomen, is door Sportvisserij Nederland een voorlopige voorziening gevraagd bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dit verzoek wordt de Raad van State gevraagd de door Friesland verleende vergunning te schorsen tot er een einduitspraak is gedaan.

Situatie op het IJsselmeer

Met de visstand in het IJsselmeer is het dramatisch gesteld. Daar is iedereen het over eens. Ook de beroepsvissers die op de hoorzitting aanwezig waren hebben bij die gelegenheid uitvoerig aangegeven hoe slecht het met de visstand is gesteld. Over de oorzaken van de ontstane situatie verschillen de meningen.

Sportvisserij Nederland is van mening dat de huidige visserijdruk, naast een verbeterde waterkwaliteit (= minder voedsel voor de vis), een belangrijke oorzaak is van de slechte visstand en dat in de huidige situatie sprake is van overbevissing. Dit wordt veroorzaakt door het (te) grote aantal beroepsvissers die allemaal op hetzelfde water hun brood moeten zien te verdienen. Belangrijk element bij deze problematiek is het feit dat op het IJsselmeer sprake is van gemene weide visserij (alle beroepsvissers mogen op hetzelfde water overal vissen). Hierdoor is er geen of weinig prikkel om de visserij te beperken want je bent op hetzelfde water allemaal elkaars concurrent. Op alle andere binnenwateren bevist iedereen een eigen stuk zodat het dan wel lonend kan zijn om terughoudender te vissen.

Omdat veel beschermde vogels vis eten, is Sportvisserij Nederland van mening dat de huidige situatie van overbevissing op het IJsselmeer, het IJsselmeer als habitat van de aangewezen vogelsoorten verslechtert en dat ook niet valt uit te sluiten dat de visserij een significant verstorend effect kan hebben op de aangewezen te beschermen visetende vogels die foerageren op het IJsselmeer.

Ook het feit dat jaarlijks vele duizenden watervogels (ook de beschermde soorten) verstrikt raken in de netten van beroepsvissers en verdrinken, brengt naar de mening van Sportvisserij Nederland mee dat significante effecten voor de vogelsoort die in het besluit tot aanwijzing van het IJsselmeer als Natura 2000-gebied zijn aangewezen, niet zijn uit te sluiten. Om voornoemde redenen maakt Sportvisserij Nederland bezwaar tegen de door de provincie Friesland afgegeven vergunning.

Stand van zaken

De provincie Friesland moet nu een nieuw besluit nemen en zal daarbij het advies van de bezwarencommissie meewegen. Dit vergt tijd. Tegen dat besluit is eventueel beroep mogelijk bij de rechtbank. Tegen de tijd dat de zaak bij de rechtbank op de zitting wordt behandeld is de onderhavige vergunning echter al afgelopen (de vergunning eindigt 1 juli 2012) en zal Sportvisserij Nederland om die reden niet ontvankelijk zijn. Om die reden heeft Sportvisserij Nederland de zaak voorgelegd aan de Raad van State met het verzoek om als voorlopige voorziening de verleende vergunning te schorsen. De hoorzitting bij de Raad van State is op vrijdag 3 februari 2012.

Vergunning GS Flevoland voor het Markermeer-IJmeer

Het Markermeer en IJmeer zijn ook aangewezen als een (apart) Natura 2000-gebied. Voor deze wateren is de provincie Flevoland het bevoegd gezag dat oordeelt over vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet.

Vergunning GS Flevoland voor het Markermeer-IJmeer

Door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland is op 24 januari 2012 een vergunning verleend voor de beroepsmatige visserij op het IJmeer en Markermeer.

In deze vergunning is ten aanzien van de spieringvisserij het volgende opgenomen:

“Vanwege de slechte stand van de Spiering in het Markermeer-IJmeer en de negatieve trend van een aantal van Spiering afhankelijke visetende vogels met een instandhoudingsdoel zijn voorschriften gesteld om significante effecten te voorkomen. Ten behoeve van onderhavige vergunning geldt dat voor het Markermeer-IJmeer zal worden gerekend met de metingen aan Spiering uit het Markermeer-IJmeer (en niet meer op basis van een gemiddelde van IJsselmeer en Markermeer-IJmeer). Als uit metingen van Imares blijkt dat er meer dan 2100 spieringen per ha in het Markermeer-IJmeer voorkomen, dan kan de visserij worden toegestaan. De regel dat de visserij ook kan worden opengesteld bij waarden tot 15% onder de drempelwaarde komt te vervallen (net als in het IJsselmeer). Wij gaan er van uit dat wanneer het Limit Reference Point conform de voorschriften van onderhavige vergunning wordt gehanteerd er geen sprake zal zijn van significante effecten op de populatie Spiering als gevolg van de visserij op deze soort. Voor het openstellen van de visserij op spiering wordt sinds enkele jaren met een protocol gewerkt”.

De betreffende norm van 2100 spieringen per ha stond ook al in eerdere vergunningen.

Onderzoek Imares

Uit onderzoek van Imares in Wageningen is gebleken dat het spieringbestand op het Markermeer 1052 spieringen per hectare bevist oppervlak bedraagt. Omdat dit onder de norm van de vergunning ligt (2100 spieringen per hectare), mag er dus op het Markermeer-IJmeer op dit moment niet op spiering worden gevestigd.

Stand van zaken

De vergunning van de provincie Flevoland wordt op dit moment door Sportvisserij Nederland bestudeerd.